

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

- A.** Ο συγγραφέας του κειμένου εξετάζει το ρόλο των διανοούμενων στη σύγχρονη πραγματικότητα. Τα διακριτικά τους γνωρίσματα είναι η πνευματική καλλιέργεια και η κριτική τους στάση, μια κριτική και ασυμβίβαστη στάση απέναντι στους θεσμικούς μηχανισμούς, αντίδοτο στην παθητική αδιαφορία του κόσμου. Ο διανοούμενος επιλέγει συνειδητά να λειτουργεί αποστασιοποιημένος από τον πρακτικό βίο προκειμένου να αναμετρηθεί μαζί του. Την αοριστία, την εξειδίκευση και τον καταναλωτισμό της εποχής τα αντιμετωπίζει με την υπεύθυνη περισυλλογή γύρω από τον κόσμο αλλά και τον εαυτό του. Γιατί ο διανοούμενος, καταλήγει ο συγγραφέας, υπερβαίνει το επίκαιρο, προσπερνά το παρελθόν και το μέλλον καθώς ενδιαφέρεται πρωτίστως για τον παρόν μέσα στο οποίο βιώνει ενεργά.
- B1.** Αυτό που χαρακτηρίζει το σύγχρονο άνθρωπο είναι η συγκεχυμένη γνώση που έχει σχηματίσει για τα πράγματα και τα πρόσωπα που τον περιβάλλουν. Η εποχή μας απαιτεί συνεχή ενασχόληση με ένα μόνο γνωστικό αντικείμενο, λόγω της υπερανάπτυξης στον επιστημονικό και τεχνολογικό τομέα, ενώ ταυτόχρονα ωθεί το σύγχρονο άνθρωπο στην αναζήτηση της ευδαιμονίας μέσω της απόκτησης υλικών αγαθών. Για τους λόγους αυτούς του στερείται η δυνατότητα να αποκτήσει μια συγκροτημένη αντίληψη τόσο για τον ίδιο του τον εαυτό, όσο και για τον κόσμο μέσα στον οποίο ζει.
- B2 α.** Αναπτυγμένη μορφή
- Διακριτικά γνωρίσματα των διανοούμενων: πνευματική καλλιέργεια και κριτικό πνεύμα.
 - Η κριτική στάση, η διαμαρτυρία και το ασυμβίβαστο απέναντι στους θεσμικούς μηχανισμούς αντίδοτο στην παθητική αδιαφορία.
 - Η αποστασιοποίηση του διανοούμενου, μια συνειδητή επιλογή κοινωνικής συμπεριφοράς και ευθύνης.
 - Η αποστασιοποίηση απαραίτητη προϋπόθεση για την αναμέτρηση με την πρακτική ζωή.
 - Η υπεύθυνη περισυλλογή ως ασπίδα προστασίας απέναντι στην αοριστία, την εξειδίκευση και την καταναλωτική μανία της εποχής.
- β.** Σύντομη διατύπωση
- Οριοθέτηση σε βάθος του διανοούμενου.
 - Δράση και αντίδραση του διανοούμενου.
 - Η αναγκαιότητα της αποστασιοποίησης.
 - Η αποστασιοποίηση ως αναμέτρηση και όχι ως αδιαφορία.

- Άρση της θεωρητικής και θέση της πρακτικής παρέμβασης στην κοινωνία.

B3. περισυλλογή: περίσκεψη, συγκέντρωση
 συμβιβάζεται: αποδέχεται, συμφιλιώνεται
 αοριστία: ασάφεια, θεωρητικολογία
 διαμαρτυρία: αποδοκιμασία, αντίθεση
 ενδιαφέρει: απασχολεί, αφορά
 διάνοια: πνεύμα, κρίση

B4. ψυχαγωγία: αναψυχή ανάγωγος
 τεχνотροπίες: τεχνολογία δύστροπος

B5.
 όμως: σχέση αντίθεσης
 ή: σχέση διάσχισης νοημάτων
 γιατί: σχέση αιτιολόγησης - επεξήγησης
 αλλά: σχέση αντίθεσης (άρση - θέση)
 με άλλα λόγια: σχέση διασαφήτικής προσθήκης - επεξήγησης

Γ.

Γ.1 Εισαγωγή

- Προσδιορισμός χαρακτηριστικών σημερινής εποχής: τεχνολογική ανάπτυξη, παγκοσμιοποίηση, υπερεκαταναλωτισμός, ιδεολογική σύγχυση, έντονοι ρυθμοί ζωής.
- Αναζήτηση ταυτότητας, ρόλου, στόχων, προτύπων και ιδανικών των νέων στη σημερινή κοινωνία.
- Στο πλαίσιο αυτό η συμβολή και η παρέμβαση της διανοήσεως καθίσταται απαραίτητη και καθοριστική για την επίλυση των προβλημάτων των νέων.

Γ.2 Ανάπτυξη

Γ.2.1

Έκθεση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο σημερινός νέος:

α. σε επίπεδο καθημερινού, πρακτικού βίου:

Ανεργία, ναρκωτικά, βία και εγκληματικότητα, καταναλωτισμός, έλλειψη ελεύθερου χρόνου.

β. σε προσωπικό, κοινωνικό και ηθικό επίπεδο:

Έλλειψη επικοινωνίας και επαφής σε ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο, ιδεολογική σύγχυση και αποπολιτικοποίηση, αναζήτηση προτύπων, κρίση ηθικών αξιών.

Γ.2.2.

Τρόπος συμβολής των διανοούμενων

Οι διανοούμενοι χαρακτηρίζονται - ή πρέπει να χαρακτηρίζονται - από κριτική σκέψη, πνευματική καλλιέργεια, αμφισβήτηση θεσμικών μηχανισμών, καινοτόμες και πρωτότυπες ιδέες, ασυμβίβαστο χαρακτήρα και ευαισθησία.

Ο λόγος τους αποκτά βαρύνουσα σημασία και επομένως μπορούν να προσφέρουν με:

- α) τη συνεχή ενεργητική παρέμβαση στα κοινωνικά δρώμενα,
- β) την άσκηση κριτικής και την προβολή συγκεκριμένων θέσεων και προτάσεων απέναντι στα προβλήματα της εποχής,
- γ) τη συνεχή αμφισβήτηση απέναντι σε κάθε καταπιεστικό μηχανισμό που περιορίζει την ελευθερία σκέψης και δράσης των πολιτών και καταπατά τα δικαιώματά τους,
- δ) την παροχή και την πρόταση ιδανικών, στόχων και οραμάτων,
- ε) την προληπτική παρέμβαση και την παροχή ενημέρωσης στους νέους πάνω στις νέες ανάγκες που δημιουργεί η εποχή μας,
- στ) τη λειτουργία των ίδιων ως πρότυπο πνευματικών ανθρώπων και ενεργών πολιτών.

Γ.3. Συμπερασματική Διατύπωση

Τα οξυμμένα προβλήματα των νέων της σημερινής εποχής απαιτούν την άμεση, έγκαιρη και καθοριστική παρέμβαση των ανθρώπων της διάνοησης προκειμένου να επιτευχθεί η επίλυσή τους. Οι νέοι στο πρόσωπο των διανοούμενων βλέπουν ένα σύμμαχο, που με κατανόηση και ευαισθησία θα σταθεί αρωγός στην πορεία του βίου τους.